

DYREKTYWY

DYREKTYWA KOMISJI 2010/60/UE

z dnia 30 sierpnia 2010 r.

przewidująca pewne odstępstwa dotyczące wprowadzania do obrotu mieszanek materiału siewnego roślin pastewnych przeznaczonych do wykorzystania w ramach ochrony środowiska naturalnego

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając dyrektywę Rady 66/401/EWG z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin pastewnych⁽¹⁾, w szczególności jej art. 13 ust. 1 akapit czwarty,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W ostatnich latach kwestie związane z różnorodnością biologiczną i ochroną zasobów genetycznych roślin zyskują coraz większe znaczenie, co pokazują różne zmiany zachodzące na poziomie międzynarodowym i unijnym. Przykładami są tu między innymi decyzja Rady 93/626/EWG z dnia 25 października 1993 r. dotycząca zawarcia Konwencji o różnorodności biologicznej⁽²⁾, decyzja Rady 2004/869/WE z dnia 24 lutego 2004 r. w sprawie zawarcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej Międzynarodowego Traktatu o Zasobach Genetycznych Roślin dla Żywności i Rolnictwa⁽³⁾, rozporządzenie Rady (WE) nr 870/2004 z dnia 26 kwietnia 2004 r. ustanawiające wspólnotowy program w sprawie ochrony, opisu, zbierania i wykorzystania zasobów genetycznych w rolnictwie i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1467/94⁽⁴⁾ oraz rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)⁽⁵⁾. W celu uwzględnienia tych kwestii należy ustanowić szczegółowe warunki w ramach prawodawstwa unijnego regulującego obrót mieszanek materiału siewnego roślin pastewnych, tj. dyrektywy 66/401/EWG.
- (2) Aby umożliwić obrót mieszanek materiału siewnego roślin pastewnych przeznaczonymi do wykorzystania w ramach ochrony środowiska naturalnego w kontekście ochrony zasobów genetycznych (zwanymi dalej „mieszanekami dla ochrony środowiska”), nawet w przypadku gdy składniki tych mieszanek nie są zgodne

z niektórymi ogólnymi wymogami dotyczącymi obrotu przewidzianymi w dyrektywie 66/401/EWG, konieczne jest określenie pewnych odstępstw.

- (3) Aby zapewnić zgodność mieszanek wprowadzonych do obrotu jako mieszanki dla ochrony środowiska z wymogami tych odstępstw, konieczne jest wprowadzenie przepisu, że obrót takimi mieszanekami podlega zezwoleniu. Zezwolenie powinno być udzielane na podstawie wniosku.
- (4) Jednakże jeżeli chodzi o mieszanki dla ochrony środowiska, zawierające odmiany dla zachowania bioróżnorodności w rozumieniu dyrektywy Komisji 2008/62/WE z dnia 20 czerwca 2008 r. przewidującej pewne odstępstwa w odniesieniu do rejestracji populacji miejscowych i odmian roślin rolniczych przystosowanych naturalnie do warunków lokalnych i regionalnych i zagrożonych erozją genetyczną oraz obrót materiałem siewnym i sadziankami ziemniaka tych populacji miejscowych i odmian⁽⁶⁾, niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać przepisów dyrektywy 2008/62/WE.
- (5) Na specjalnych obszarach ochrony wyznaczonych przez państwa członkowskie zgodnie z dyrektywą Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory⁽⁷⁾ znajdują się siedliska naturalne i półnaturalne, które należy chronić. Obszary takie należy uznać za obszary źródłowe mieszanek dla ochrony środowiska. Państwa członkowskie powinny również mieć możliwość wyznaczania innych obszarów przyczyniających się do ochrony zasobów genetycznych roślin, jeżeli są one zgodne z porównywalnymi przepisami.
- (6) Należy zapewnić, aby w zezwoleniu i na etykiecie składniki mieszanki dla ochrony środowiska były opisywane jako gatunki i, w odpowiednich przypadkach, jako podgatunki. Należy również określić konkretną zdolność kiełkowania w odniesieniu do składników mieszanki ujętych w dyrektywie 66/401/EWG, które nie spełniają wymogów dotyczących kiełkowania określonych w załączniku II do tej dyrektywy. Jeśli chodzi o te wymogi, w przypadku mieszanek dla ochrony środowiska zbieranych bezpośrednio konieczne jest uwzględnienie metody zbioru.

⁽¹⁾ Dz.U. L 125 z 11.7.1966, s. 2298/66.

⁽²⁾ Dz.U. L 309 z 13.12.1993, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 378 z 23.12.2004, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 162 z 30.4.2004, s. 18.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 277 z 21.10.2005, s. 1.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 162 z 21.6.2008, s. 13.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7.

- (7) Konieczne jest określenie odstępstw dotyczących badania mieszanki dla ochrony środowiska przez państwa członkowskie przed dopuszczeniem jej do obrotu. Sposób badania mieszanek powinien w niektórych przypadkach uwzględniać również różnice pomiędzy metodami zbioru uprawianych i bezpośrednio zbieranych mieszanek dla ochrony środowiska.
- (8) Aby zagwarantować, że obrót mieszankami dla ochrony środowiska odbywa się w kontekście ochrony zasobów genetycznych, należy określić ograniczenia, w szczególności w odniesieniu do regionu pochodzenia i obszaru źródłowego.
- (9) W odniesieniu do obrotu mieszankami dla ochrony środowiska należy ustalić ilość maksymalną. Aby zapewnić przestrzeganie tej ilości maksymalnej, państwa członkowskie powinny wymagać, aby producenci powiadamiali je o ilościach mieszanek dla ochrony środowiska, o jakie zamierzają wnioskować we wniosku o zezwolenie, a państwa członkowskie powinny, w razie konieczności, określać dla producentów odpowiednie ilości.
- (10) Należy zapewnić identyfikowalność mieszanek dla ochrony środowiska poprzez odpowiednie wymogi dotyczące plombowania i etykietowania.
- (11) Aby zapewnić właściwe stosowanie zasad określonych w niniejszej dyrektywie, należy prowadzić urzędowe monitorowanie.
- (12) Po odpowiednim okresie Komisja powinna ocenić, czy środki przewidziane w niniejszej dyrektywie są skuteczne.
- (13) Środki przewidziane w niniejszej dyrektywie są zgodne z opinią Stałego Komitetu ds. Nasion i Materiału Rozmnożeniowego dla Rolnictwa, Ogrodnictwa i Leśnictwa,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- a) „obszar źródłowy” oznacza:
- (i) obszar wyznaczony przez państwo członkowskie jako specjalny obszar ochrony zgodnie z art. 4 ust. 4 dyrektywy 92/43/EWG; lub
  - (ii) obszar przyczyniający się do ochrony zasobów genetycznych roślin, który został wyznaczony przez państwo członkowskie zgodnie z postępowaniem krajowym opartym na kryteriach porównywalnych z kryteriami określonymi w art. 4 ust. 4 dyrektywy 92/43/EWG w związku z art. 1 lit. k) i l) tej dyrektywy i który jest zarządzany, chroniony i nadzorowany w sposób równoważny z przepisami art. 6 i 11 tej dyrektywy;
- b) „miejsce zbioru” oznacza część obszaru źródłowego, gdzie zebrano materiał siewny;
- c) „mieszanka zbierana bezpośrednio” oznacza mieszankę siewną wprowadzaną do obrotu jako oczyszczona lub nieczyszczona mieszanka zebrana w miejscu zbioru;

d) „mieszanka uprawiana” oznacza mieszankę siewną wyprodukowaną w ramach poniższego procesu:

- (i) materiał siewny poszczególnych gatunków jest zebrany w miejscu zbioru;
- (ii) materiał siewny, o którym mowa w ppkt (i), jest rozmnożony poza miejscem zbioru jako pojedyncze gatunki;
- (iii) materiały siewne tych gatunków są następnie mieszane, tak aby stworzyć mieszankę składającą się z takich rodzajów, gatunków i, w odpowiednich przypadkach, podgatunków, które są typowe dla rodzaju siedliska występującego w miejscu zbioru.

Artykuł 2

Mieszanki dla ochrony środowiska

1. W drodze odstępstwa od art. 3 ust. 1 i 2 dyrektywy 66/401/EWG państwa członkowskie mogą udzielać zezwoleń na wprowadzanie do obrotu mieszanek różnych rodzajów, gatunków i, w odpowiednich przypadkach, podgatunków, przeznaczonych do wykorzystania w ramach ochrony środowiska naturalnego w kontekście ochrony zasobów genetycznych, o których mowa w art. 22a ust. 1 lit. b) tej dyrektywy.

Mieszanki takie mogą zawierać materiał siewny roślin pastewnych ujętych w dyrektywie 66/401/EWG oraz ponadto materiał siewny roślin, które nie są roślinami pastewnymi w rozumieniu wspomnianej dyrektywy.

Mieszanki takie zwane są dalej „mieszankami dla ochrony środowiska”.

2. W przypadku gdy mieszanka dla ochrony środowiska zawiera odmianę dla zachowania bioróżnorodności, zastosowanie ma dyrektywa 2008/62/WE.

3. Jeżeli niniejsza dyrektywa nie przewiduje inaczej, stosuje się dyrektywę 66/401/EWG.

Artykuł 3

Region pochodzenia

W przypadku gdy państwo członkowskie zezwala na obrót mieszankami dla ochrony środowiska, określa ono region, z którym mieszanka ta jest naturalnie związana, zwany dalej „regionem pochodzenia”. Państwo członkowskie uwzględnia informacje pochodzące z urzędów lub organizacji odpowiedzialnych za zasoby genetyczne roślin uznanych do tego celu przez państwa członkowskie. W przypadku gdy region pochodzenia znajduje się w więcej niż jednym państwie członkowskim, wówczas wszystkie państwa członkowskie, których to dotyczy, wspólnie identyfikują taki region.

Artykuł 4

Zezwolenia

1. Państwa członkowskie mogą zezwalać na wprowadzanie mieszanek dla ochrony środowiska do obrotu w ich regionie pochodzenia, pod warunkiem że mieszanki te spełniają wymogi określone w art. 5 w przypadku mieszanek dla ochrony środowiska zbieranych bezpośrednio lub w art. 6 w przypadku uprawianych mieszanek dla ochrony środowiska.

2. Zezwolenie zawiera następujące informacje:

- a) nazwa i adres producenta;
- b) metoda zbioru: zbiór bezpośredni lub uprawa;
- c) wagowy skład procentowy składników, takich jak gatunki i, w odpowiednich przypadkach, podgatunki;
- d) w przypadku uprawianych mieszanek dla ochrony środowiska konkretna zdolność kiełkowania w odniesieniu do składników mieszanki ujętych w dyrektywie 66/401/EWG, które nie spełniają wymogów dotyczących kiełkowania określonych w załączniku II do tej dyrektywy;
- e) ilość mieszanki, do której ma zastosowanie zezwolenie;
- f) region pochodzenia;
- g) ograniczenie w zakresie wprowadzania do obrotu w regionie pochodzenia;
- h) obszar źródłowy;
- i) miejsce zbioru, a w przypadku uprawianych mieszanek dla ochrony środowiska, dodatkowo, miejsce rozmnażania;
- j) rodzaj siedliska występujący w miejscu zbioru; oraz
- k) rok zbioru.

3. W odniesieniu do ust. 2 lit. c) w przypadku mieszanek dla ochrony środowiska zbieranych bezpośrednio wystarczy podać te składniki, takie jak gatunki i, w odpowiednich przypadkach, podgatunki, które są typowe dla rodzaju siedliska występującego w miejscu zbioru oraz które, jako składniki mieszanki, mają istotne znaczenie dla ochrony środowiska naturalnego w kontekście ochrony zasobów genetycznych.

Artykuł 5

Wymogi dotyczące zezwoleń w odniesieniu do mieszanek dla ochrony środowiska zbieranych bezpośrednio

1. Mieszanka dla ochrony środowiska zbierana bezpośrednio zostaje zebrana na obszarze źródłowym w miejscu zbioru, który nie był obsiewany przez okres 40 lat poprzedzających datę wniosku złożonego przez producenta, o którym mowa w art. 7 ust. 1. Obszar źródłowy znajduje się w regionie pochodzenia.

2. Procentowa ilość składników zbieranej bezpośrednio mieszanki dla ochrony środowiska, którymi są gatunki i, w odpowiednich przypadkach, podgatunki typowe dla rodzaju siedliska występującego w miejscu zbioru oraz które, jako składniki mieszanki, mają istotne znaczenie dla ochrony środowiska naturalnego w kontekście ochrony zasobów genetycznych, jest wystarczająca, aby odtworzyć rodzaj siedliska występującego w miejscu zbioru.

3. Zdolność kiełkowania składników, o których mowa w ust. 2, jest wystarczająca, aby odtworzyć rodzaj siedliska występującego w miejscu zbioru.

4. Maksymalna zawartość gatunków i, w odpowiednich przypadkach, podgatunków, które nie są zgodne z przepisami

ust. 2, nie przekracza wagowo 1 %. Mieszanka dla ochrony środowiska zbierana bezpośrednio nie zawiera *Avena fatua*, *Avena sterilis* ani *Cuscuta* spp. Maksymalna zawartość *Rumex* spp. innych niż *Rumex acetosella* i *Rumex maritimus* nie przekracza wagowo 0,05 %.

Artykuł 6

Wymogi dotyczące zezwoleń w odniesieniu do uprawianych mieszanek dla ochrony środowiska

1. W przypadku uprawianych mieszanek dla ochrony środowiska zebrany materiał siewny, z którego wytwarza się uprawianą mieszankę materiału siewnego, zostaje zebrany na obszarze źródłowym w miejscu zbioru, który nie był obsiewany przez okres 40 lat poprzedzających datę zastosowania przez producenta, o którym mowa w art. 7 ust. 1. Obszar źródłowy znajduje się w regionie pochodzenia.

2. Materiał siewny uprawianej mieszanki dla ochrony środowiska składa się z gatunków i, w odpowiednich przypadkach, podgatunków, które są typowe dla rodzaju siedliska występującego w miejscu zbioru oraz które, jako składniki mieszanki, mają istotne znaczenie dla ochrony środowiska naturalnego w kontekście ochrony zasobów genetycznych.

3. Składniki uprawianej mieszanki dla ochrony środowiska, które są materiałem siewnym roślin pastewnych w rozumieniu dyrektywy 66/401/EWG, muszą przed zmieszczeniem spełniać wymogi dotyczące handlowego materiału siewnego określone w sekcji III załącznika II do dyrektywy 66/401/EWG pod względem czystości analitycznej zgodnie z kolumnami 4–11 tabeli w sekcji I pkt 2A tego załącznika; pod względem maksymalnej zawartości innych gatunków roślin w próbce o wadze określonej w kolumnie 4 załącznika III do tej dyrektywy (łącznie dla kolumny) zgodnie z kolumnami 12, 13 i 14 tabeli w sekcji I pkt 2A załącznika II do tej dyrektywy; oraz pod względem warunków dotyczących materiału siewnego Lupin zgodnie z kolumną 15 tabeli w sekcji I pkt 2A tego załącznika.

4. Rozmnażanie może odbywać się przez pięć pokoleń.

Artykuł 7

Wymogi proceduralne

1. Zezwolenie udzielane jest na wniosek producenta.

Do wniosku należy dołączyć informacje konieczne do zweryfikowania zgodności z art. 4 i 5 w przypadku mieszanek dla ochrony środowiska zbieranych bezpośrednio oraz z art. 4 i 6 w przypadku uprawianych mieszanek dla ochrony środowiska.

2. W odniesieniu do mieszanek dla ochrony środowiska zbieranych bezpośrednio państwo członkowskie, w którym znajduje się miejsce zbioru, przeprowadza kontrole wizualne.

Kontrole wizualne prowadzone są w miejscu zbioru w okresie wzrostu z wystarczającą częstotliwością, aby zapewnić zgodność mieszanki przynajmniej z wymogami dotyczącymi zezwoleń przewidzianymi w art. 5 ust. 2 i 4.

Państwo członkowskie, które przeprowadziło kontrole wizualne, dokumentuje ich wyniki.

3. W odniesieniu do uprawianych mieszanek dla ochrony środowiska przy rozpatrywaniu wniosku państwo członkowskie przeprowadza badania lub badania są prowadzone w ramach urzędowego nadzoru państwa członkowskiego, aby sprawdzić zgodność mieszanki dla ochrony środowiska przynajmniej z wymogami dotyczącymi zezwoleń przewidzianymi w art. 6 ust. 2 i 3.

Badania te przeprowadza się zgodnie z obowiązującą metodyką międzynarodową lub, w przypadku gdy brak takiej metodyki, zgodnie z inną odpowiednią metodyką.

W przypadku przedmiotowych badań zainteresowane państwo członkowskie gwarantuje, że próbki są pobierane z partii jednorodnych. Państwo członkowskie zapewnia stosowanie przepisów dotyczących wagi partii i wagi próbki przewidzianych w art. 7 ust. 2 dyrektywy 66/401/EWG.

Artykuł 8

Ograniczenie ilościowe

Każde państwo członkowskie gwarantuje, że całkowita ilość materiału siewnego mieszanek dla ochrony środowiska w obrocie w jednym roku nie przekracza 5 % całkowitej wagi wszystkich mieszanek materiału siewnego roślin pastewnych objętych dyrektywą 66/401/EWG i wprowadzonych do obrotu w danym roku w danym państwie członkowskim.

Artykuł 9

Zastosowanie ograniczeń ilościowych

1. W przypadku mieszanek dla ochrony środowiska zbieranych bezpośrednio państwa członkowskie zapewniają, aby producenci powiadamiali je przed rozpoczęciem każdego sezonu wegetacyjnego o ilości materiału siewnego mieszanek dla ochrony środowiska, o jaką zamierzają wnioskować we wniosku o zezwolenie, oraz o wielkości i lokalizacji przewidzianych(-ego) miejsc(-a) zbioru.

W przypadku uprawianych mieszanek dla ochrony środowiska państwa członkowskie zapewniają, aby producenci powiadamiali je przed rozpoczęciem każdego sezonu wegetacyjnego o ilości materiału siewnego mieszanek dla ochrony środowiska, o jaką zamierzają wnioskować we wniosku o zezwolenie, jak również o wielkości i lokalizacji przewidzianych(-ego) miejsc(-a) zbioru oraz wielkości i lokalizacji przewidzianych(-ego) miejsc(-a) rozmnażania.

2. Jeżeli z powiadomień, o których mowa w ust. 1, wynika, że ilości określone w ust. 8 mogą być przekroczone, państwa członkowskie określają dla każdego zainteresowanego producenta ilość, którą dany producent może wprowadzić do obrotu w danym sezonie wegetacyjnym.

Artykuł 10

Plombowanie opakowań i pojemników

1. Państwa członkowskie gwarantują, że mieszanki dla ochrony środowiska mogą być wprowadzane do obrotu jedynie w zamkniętych opakowaniach lub pojemnikach posiadających plombę.

2. W celu zabezpieczenia opieczętowania system plombujący obejmuje przynajmniej etykietę lub przytwierdzoną plombę.

3. Opakowania i pojemniki, o których mowa w ust. 1, powinny być zaplombowane w taki sposób, aby nie można było ich otworzyć bez uszkodzenia systemu plombującego lub pozostawienia śladu manipulowania przy etykiecie producenta, opakowaniu lub pojemniku.

Artykuł 11

Etykietowanie

1. Państwa członkowskie gwarantują, że opakowania i pojemniki z mieszankami dla ochrony środowiska mają etykietę producenta lub nadruk albo stempel zawierający przynajmniej następujące informacje:

- a) sformułowanie „przepisy i normy UE”;
- b) imię i nazwisko oraz adres osoby odpowiedzialnej za umieszczanie etykiet lub znak identyfikacyjny tej osoby;
- c) metoda zbioru: zbiór bezpośredni lub uprawa;
- d) rok zaplombowania określony w następujący sposób: „zaplombowano w ...” (rok);
- e) region pochodzenia;
- f) obszar źródłowy;
- g) miejsce zbioru;
- h) rodzaj siedliska występujący w miejscu zbioru;
  - i) sformułowanie „mieszanka materiału siewnego roślin pastewnych dla ochrony środowiska przeznaczona do wykorzystania na obszarze o tym samym rodzaju siedliska, który występuje w miejscu zbioru, nie uwzględniając warunków biotycznych”;
  - j) numer referencyjny partii nadany przez osobę odpowiedzialną za etykietowanie;
- k) procent wagowy składników, takich jak gatunki i, w odpowiednich przypadkach, podgatunki;
  - l) deklarowana waga netto lub brutto;
- m) w przypadku zastosowania otoczkowania pestycydami, inkrustacji zaprawami nasiennymi lub innymi dodatkami stałymi należy wskazać rodzaj zastosowanego dodatku oraz przybliżony stosunek wagi kłębków lub czystego materiału siewnego do wagi całkowitej; oraz
- n) w przypadku uprawianych mieszanek dla ochrony środowiska – konkretna zdolność kiełkowania w odniesieniu do składników mieszanki ujętych w dyrektywie 66/401/EWG, które nie spełniają wymogów dotyczących kiełkowania określonych w załączniku II do tej dyrektywy.

2. W odniesieniu do ust. 1 lit. k) wystarczy wskazać składniki mieszanek dla ochrony środowiska zbieranych bezpośrednio, o których mowa w art. 4 ust. 3.

3. W odniesieniu do ust. 1 lit. n) wystarczy wskazać wartość średnią tych wymaganych konkretnych zdolności kiełkowania, gdy ilość wymaganych konkretnych zdolności kiełkowania przekracza pięć.

*Artykuł 12***Monitorowanie**

Państwa członkowskie zapewniają przestrzeganie niniejszej dyrektywy w drodze urzędowego monitorowania.

*Artykuł 13***Sprawozdawczość**

Państwa członkowskie gwarantują, że producenci działający na ich terytorium zawiadamiają o ilości mieszanek dla ochrony środowiska wprowadzonych do obrotu dla każdego sezonu wegetacyjnego.

Państwa członkowskie informują na żądanie Komisję i inne państwa członkowskie o ilości mieszanek dla ochrony środowiska wprowadzonych do obrotu na ich terytorium.

*Artykuł 14***Powiadamianie o uznanych organizacjach odpowiedzialnych za zasoby genetyczne roślin**

Państwa członkowskie powiadamiają na żądanie Komisję o urzędach lub organizacjach odpowiedzialnych za zasoby genetyczne roślin uznanych do tego celu przez państwa członkowskie.

*Artykuł 15***Ocena**

Komisja dokonuje oceny wdrażania niniejszej dyrektywy do dnia 31 grudnia 2014 r.

*Artykuł 16***Transpozycja**

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie, najpóźniej do dnia 30 listopada 2011 r., przepisy ustawowe, wykonawcze

i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Państwa członkowskie niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów oraz tabelę korelacji między tymi przepisami a niniejszą dyrektywą.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odesłanie do niniejszej dyrektywy lub odesłanie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonania takiego odesłania określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

*Artykuł 17***Wejście w życie**

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

*Artykuł 18***Adresaci**

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 30 sierpnia 2010 r.

W imieniu Komisji
José Manuel BARROSO
Przewodniczący